31996D0706

L 325/20 *ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV* 14.12.1996

ROZHODNUTIE RADY
zo 6. decembra 1996
o schválení smerníc pre indikatívne programy týkajúce sa finančných a technických opatrení sprevádzajúcich reformu hospodárskych a sociálnych štruktúr v rámci partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora (MEDA)

(96/706/ES)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1488/96 z 23. júla 1996 o finančných a technických opatreniach sprevádzajúcich reformu hospodárskych a sociálnych štruktúr v rámci partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora (MEDA) ([1]), najmä na jeho článok 9 ods. 1,

so zreteľom na návrh Komisie,

keďže je potrebné, aby Komisia vzala do úvahy zistenia a odporúčania správ Audítorskej rady o spolupráci krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora;

keďže článok 9 nariadenia (ES) č. 1488/96 stanovuje, aby Rada na návrh Komisie prijala smernice pre indikatívne programy, ktoré určujú hlavné ciele spolupráce s partnermi z krajín okolo Stredozemného mora;

keďže Komisia predložila 8. marca 1995 oznámenie s názvom „Posilňovanie politiky Európskej únie v oblasti Stredozemného mora: návrhy na realizáciu partnerstva s krajinami okolo Stredozemného mora“;

keďže v barcelonskej deklarácii bolo schválené partnerstvo s krajinami okolo Stredozemného mora s cieľom plniť úlohy, pred ktorými región stojí,

sa rozhodla takto:

Článok 1

Smernice pre indikatívne programy týkajúce sa finančných a technických opatrení sprevádzajúcich reformu hospodárskych a sociálnych štruktúr v rámci partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora (indikatívne programy MEDA), ako je uvedené v prílohe k tomuto rozhodnutiu, sa prijímajú.

Článok 2

Tieto smernice sa prepracujú v súvislosti s nariadením (ES) č. 1488/96, ako je uvedené v jeho článku 15 ods. 6

Článok 3

Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskych spoločenstiev*.

Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia.

V Bruseli 6. decembra 1996

Za Radu

predseda

D. SPRING

([1]) Ú. v. ES L 189, 30.7.1996, s. 1

Príloha

Usmernenia pre indikatívne programy MEDA

1. Program, ktorý zaviedlo nariadenie (ES) č. 1488/96 (ďalej len „program MEDA“), predstavuje hlavný finančný nástroj Európskeho spoločenstva na realizáciu partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora. Hlavným cieľom programu je podporovať reformu hospodárskych a sociálnych štruktúr partnerov okolo Stredozemného mora, predovšetkým pri príprave na voľný obchod s Európskym spoločenstvom.

2. Program MEDA je založený na rešpektovaní demokratických princípov a zákonnosti, ako aj na rešpektovaní ľudských práv a základných slobôd, ktoré sú základným prvkom a ktorých porušenie by oprávňovalo na prijatie príslušných opatrení.

Skúsenosti získané prostredníctvom dvojstranných protokolov

3. Program MEDA je zaožený na skúsenostiach získaných prostredníctvom pôsobenia nástrojov presmerovanej politiky v oblasti Stredozemného mora, predovšetkým dvojstranných finančných protokolov a regionálnej spolupráce. Po štyroch generáciách finančných protokolov s partnermi z krajín okolo Stredozemného mora sa stalo nevyhnutným hľadanie zlepšenia v systéme aktivít vzájomnej spolupráce. Ak má byť program MEDA schopný reagovať na úlohy pomerne zintenzívnenej spolupráce tak v nových, ako aj existujúcich doménach, je potrebné zvýšiť pružnosť tvorby programov. Tak sa predíde rozptýleniu úsilia v oblasti spolupráce v príliš vysokom počte aktivít a úrovní a poskytne sa stimul na rýchlu a účinnú realizáciu záväzkov a platieb. Program MEDA musí byť flexibilný, pretože sa získavajú skúsenosti z jeho uskutočňovania a potreby a priority partnerov z oblasti Stredozemného mora sa z hľadiska socioekonomických úloh vyvíjajú. Predovšetkým by sa mal zachovať dostatočne vysoký stupeň flexibility pre sumy pridelené neviazanej rozpočtovej podpore v indikatívnych programoch s cieľom prispôsobiť finančné úvery tempu reformy a pokroku dosiahnutom v makroekonomickej stabilizácii.

Tvorba viacročných programov

4. Mimoriadna flexibilita programu MEDA musí byť doplnená jasnou metodológiou tvorby programov, aby sa zvýšila účinnosť plánovania a realizácie. Predovšetkým treba dať partnerom predstavu o finančných prostriedkoch, ktoré budú v nadchádzajúcich rokoch k dispozícii. Táto tvorba viacročných programov zvýši možnosti zákrokov so strednodobým politickým vplyvom. Nariadenie (ES) č. 1488/96 (ďalej uvádzané ako nariadenie MEDA) obsahuje finančný referenčný údaj 3 424,5 milióna ECU na obdobie rokov 1995 až 1999 [1], ktoré sa rozdelia medzi dvojstranné programy a regionálny program. Indikatívne programy MEDA by mali zisťovať aktivity, ktoré prispievajú k dosahovaniu širších cieľov partnerstva. Dôležitou zásadou nového prístupu k tvorbe programov však je, že ich možno prepracovať podľa postupu realizácie, spolu so sprievodnými indikatívnymi dvojstrannými finančnými úvermi. Pozornosť sa bude venovať zabezpečeniu transparentnosti, náležitému sledovaniu projektov a celkovej súdržnosti krokov podniknutých s použitím úverov z rozpočtu.

Strategické intervencie

5. Napokon, úspešný socioekonomický rozvoj partnerov v oblasti Stredozemného mora bude závisieť od ich vlastného úsilia. Aby teda boli indikatívne programy účinné, budú sa musieť zakladať na spoločnom chápaní hospodárskych, sociálnych a politických úloh, pred ktorými každý partner a región ako celok stoja. Pravidelný a bohatý dialóg tak na dvojstrannej, ako aj regionálnej úrovni, je preto nevyhnutným predpokladom pre úspech programu MEDA. Indikatívne programy sa budú zameriavať na obmedzený počet prioritných sektorov stanovených pre dialóg s týmito krajinami, ako aj na zužitkovanie bilaterálnej snahy členských štátov a iných darcov, a predovšetkým na tie oblasti, kde môže spoločenstvo najpozitívnejšie prispieť čerpaním zo svojich zásob skúseností a know-how. S týmto cieľom sa Komisia bude usilovať o potrebnú koordináciu s členskými štátmi a inými darcami pri tvorbe a realizácii svojich programov, aby sa zabezpečilo najlepšie vzájomné pôsobenie s príslušnými aktivitami a intervenciami. Komisia a členské štáty sa budú radiť pri plánovaní a navrhovaní indikatívnych programov a v priebehu zostavovania návrhov jednotlivých projektov. Každý indikatívny program a návrh projektu budú obsahovať odkaz na príslušné štúdie o predchádzajúcich skúsenostiach a výsledkoch.

---

[1] Európska Rada v Cannes dala 12. júna 1995 súhlas na globálnu finančnú injekciu 4 685 miliónov ECU pre tretie krajiny v oblasti Stredozemného mora na obdobie rokov 1998 až 1999. Program MEDA s 3 424,5 miliónov ECU tvorí väčšiu časť. Zvyšok sa skladá z konkrétnych protokolov jednotlivých krajín a tematických rozpočtových kapitol.

6. Keďže Komisia sleduje cieľ udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja, v analýze nachádzajúcej sa v indikatívnych programoch a vo svojej identifikácii a návrhu programov spolupráce bude starostlivo zvažovať otázky rovnováhy životného prostredia, finančnej a hospodárskej uskutočniteľnosti, udržateľnosti, dôsledkov pre mužov a ženy a miestnej inštitucionálnej kapacity (vrátane otázok výskumu a technologického rozvoja a presunu technológií). Komisia ďalej vo svojej analýze bude starostlivo zvažovať účinnosť predchádzajúcich aktivít spoločenstva a kroky podporované členskými štátmi a inými darcami. Týmto cieľovým skupinám, ako najbiednejšej vrstve obyvateľstva, ženám a mládeži, by sa v analýze mala venovať osobitná pozornosť. Na dvojstrannej úrovni bude program MEDA poskytovať podporu partnerom v oblastiach prechodného obdobia hospodárstva a posilňovania socioekonomickej rovnováhy. Pri príslušných projektoch dvojstranných a regionálnych programov bude potrebné hodnotenie vplyvu na životné prostredie, a to na základe právnych predpisov spoločenstva v tejto oblasti. Komisia by mala do návrhu projektu zahrnúť vhodnú podmienenosť, a v prípade potreby zabezpečiť súvislosť s kritériami Bretton Woods' v súlade s prílohou II k nariadeniu MEDA.

7. i) Ekonomiky regiónu stoja pred spoločnou výzvou vytvoriť pracovné príležitosti a zvýšiť životnú úroveň v kontexte rýchleho demografického rastu. Potrebné urýchlenie rozvoja možno dosiahnuť iba väčšou konkurenčnou schopnosťou v rámci globálnej ekonomiky. Toto si vyžaduje, okrem iného, zvýšenie kapacity partnerov v oblasti inovácií. Keďže sa postupne zavádza voľný obchod, jednotlivé vlády musia uvoľniť priestor pre rast súkromného sektora a pre zahraničné investície. Spoľahlivé makroekonomické riadenie treba doplniť o hospodársku líniu a právny rámec, ktoré by boli zamerané na rozvoj a investície. Indikatívne programy budú pri plánovaní intervencií brať do úvahy charakteristické vlastnosti každej ekonomiky.

ii) Hospodársky rast musí sprevádzať väčšia sociálna súdržnosť. Nerovnomernosti v prístupe k základným službám, ako je napr. školstvo, zdravotníctvo, siete sociálneho zabezpečenia, bytová výstavba a vodné hospodárstvo, pretrvávajú, čo znižuje vyhliadky na primeranú životnú úroveň veľkej časti obyvateľstva partnerov a čo má negatívny vplyv z hľadísk dlhodobého rastu. Tieto potreby treba naliehavo riešiť zvýšením kvality služieb a väčšou účinnosťou ich poskytovania. Potrebné sú strategické intervencie na rozvoj ľudských zdrojov vo všeobecnosti, pretože predstavujú najväčší kapitál regiónu pre budúcnosť. Predovšetkým zaradenie mladých ľudí a žien do pracovného pomeru predstavuje pre región významný činiteľ sociálneho rozvoja.

Vzájomné dopĺňanie sa bilaterálnych a regionálnych programov

8. Prostredníctvom opatrení vytýčených v nariadení MEDA sa poskytne podpora. Naviac, z prebiehajúceho dialógu s partnermi bolo možné vypracovať nasledujúce všeobecné usmernenia.

9. Aktivity podniknuté na dvojstrannej a regionálnej úrovni sa budú dopĺňať a/alebo navzájom posilňovať s cieľom umožniť udržanie politického a hospodárskeho vplyvu programu MEDA a účinnejšie dosahovanie cieľov spoločne prijatých v Barcelonskej deklarácii. Čerpajúc zo svojich vlastných skúseností je Únia toho názoru, že budúca prosperita a stabilita jej partnerov spočíva vo zvýšenej vzájomnej spolupráci v hospodárskej, sociálnej a politickej sfére. Odstránenie bariér podporí úspory zavedením veľkovýroby a väčšie príležitosti na trhu, čo podporí investície, uľahčí výmenu nápadov a zvýši vzájomné porozumenie. Regionálny indikatívny program bude odrážať pokrok dosiahnutý v rámci barcelonského procesu podniknutím krokov na multilaterálnej úrovni pri otázkach spoločného záujmu, ako je stanovené v schválenej deklarácii, a posilní aktivity na podporu decentralizovanej spolupráce. Regionálne aktivity však nevytlačia financovanie dvojstranných aktivít. Každý indikatívny dvojstranný program bude obsahovať informácie o všetkých aktivitách financovaných v rámci programu regionálnej spolupráce spoločenstva, ktoré ovplyvnia alebo neovplyvnia konkrétnu partnerskú krajinu.

Decentralizovaný prístup

10. Komisia s cieľom pôsobiť na cieľové skupiny obyvateľstva účinnejšie a rozšíriť účasť v programe MEDA na jednotlivé vrstvy občianskej spoločnosti, ktoré sú zahrnuté v rámci partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora, sa bude zo všetkých síl usilovať o navrhovanie a realizáciu svojich aktivít spolu s účastníkmi, ktorých sa to priamo týka a ktorí majú skúsenosti potrebné na úspešné navrhovanie a výkon intervencií. Komisia bude venovať dôkladnú pozornosť náležitému riadeniu a pravidelnému skúmaniu vplyvu týchto programov.

Dvojstranné indikatívne programy

11. Pri prioritách dvojstranných programov sa bude rozhodovať s ohľadom na stupeň rozvoja hospodárstva každej krajiny a spoločnosti, ako aj kapacity jej inštitúcií. Z hľadiska uzavretia alebo vykonávania asociačných dohôd, o indikatívnych programoch sa rozhodne s ohľadom na potreby partnerov v oblasti Stredozemného mora, ich kapacity prijatia fondov a pokrok dosiahnutý v procese štruktúrnej reformy, ako aj ich zistené priority, predovšetkým tie, ktoré sa vynárajú zo záverov hospodárskeho dialógu a zo samotných asociačných dohôd. Veľké úsilie sa vyvinie na rozvíjanie programov, ktoré by mohli prispieť k rozvoju demokracie a k rešpektovaniu ľudských práv. Spomedzi aspektov a oblastí hospodárskeho a sociálneho rozvoja vhodných na finančnú podporu, ktoré predstavujú všeobecné tendencie hlavného tlaku dvojstranných indikatívnych programov medzi spoločenstvom a jednotlivými partnermi v oblasti Stredozemného mora počas prvých rokov programu MEDA sú tieto:

12. *Pokiaľ ide o Maghreb:*

— podpora Maroka sa zakladá na dvoch hlavných doplnkových osiach. Prvá sa venuje socioekonomickej rovnováhe prostredníctvom opatrení týkajúcich sa rozvoja vidieka, vodného hospodárstva a sociálnych služieb predovšetkým v školstve a v starostlivosti o zdravie. V tomto kontexte treba brať do úvahy aj potreby severných provincií. Druhá os sa týka podpory prechodného obdobia hospodárstva v kontexte vykonávania asociačnej dohody a zahŕňa predovšetkým rozpočtovú podporu na podchytenie strednodobej stratégie makroekonomickej stabilizácie a širokých štrukturálnych reforiem, ako aj opatrení zvyšujúcich konkurenčnú schopnosť podnikov,

— čo sa týka Tuniska, podpora sa bude sústreďovať na dve hlavné doplnkové osi. Prvá, podpora prechodného obdobia hospodárstva z hľadiska vykonávania asociačnej dohody vo všeobecnosti obsahuje tieto aktivity: rozpočtová podpora hospodárskych reforiem, pomoc zvyšovaniu efektívnosti hospodárstva (s cieľom zahrnúť rozvoj finančného sektora), podporovanie zahraničných investícií smerujúcich do štátu, program odbornej výchovy a modernizácia hospodárskej infraštruktúry. Druhá os, posilnenie sociálnej rovnováhy, zabezpečuje predovšetkým aktivity na podporu rozvoja vidieckych oblastí a tvorby pracovných miest, vrátane rozvoja veľmi malých podnikov,

— intervencie v prospech Alžírska sa zamerajú na dve hlavné doplnkové oblasti. Prvá os je na podporu socioekonomickej rovnováhy prostredníctvom zdokonalenia nástrojov v prospech sociálnej starostlivosti, s cieľom riešiť základné sociálne potreby a vytváranie pracovných miest z krátkodobého hľadiska, ako aj na podporu bytového sektora. Prijmú sa aj opatrenia v prospech životného prostredia. Druhá os sa bude skladať z podpory prechodného obdobia hospodárstva prostredníctvom programov štrukturálnych zmien, podpory rozvoja malých a stredných podnikov (SME), programu reštrukturalizácie a modernizácie priemyslu, ako aj rozvoja finančného sektora.

13. *Pokiaľ ide o Mashreq:*

— podpora Egyptu sa bude zakladať na dvoch hlavných doplnkových osiach. Posilňovanie sociálnej rovnováhy má tvoriť väčšiu časť finančnej spolupráce. Bude obsahovať príspevky do fondu sociálneho rozvoja na zlepšovanie služieb, zmierňovanie chudoby a vytváranie pracovných miest, spolu s programom na reformu základného školstva. Naviac treba prijať opatrenia na ochranu životného prostredia. Podpora prechodného obdobia hospodárstva bude tvoriť druhú os a bude zahŕňať program modernizácie priemyslu, program odbornej výchovy a prehlbovanie a rozširovanie finančného sektora,

— spolupráca s Jordánskom by sa mala skladať predovšetkým z programu štrukturálnych úprav, ktorý poskytne potrebnú rozpočtovú podporu na stabilizovanie veľkých makroekonomických nerovnováh a podporovanie štrukturálnych ekonomických reforiem, pričom do úvahy sa budú brať najcitlivejšie sociálne sektory. Možno vykonávať aj iné činnosti, ako napr. rozvoj rizikového kapitálu na podporu podnikov. V sociálnej oblasti sa možno pustiť do odbornej výchovy, ako aj aktivít v prospech životného prostredia,

— v programe pre Libanon sa podpora bude naďalej poskytovať procesu rekonštrukcie. V oblasti socioekonomickej rovnováhy sa dôraz kladie na posilňovanie správnej kapacity štátu vrátane orgánov miestnej správy a riadenia verejných služieb. Mali by sa podniknúť aj intervencie v sektore vodného hospodárstva a na ochranu životného prostredia. Čo sa týka prechodného obdobia hospodárstva, bude sa podporovať rekonštrukcia, zdokonaľovanie súkromného sektora, rizikový kapitál, odborná výchova a overovacie opatrenia,

— v prípade Sýrie sa spolupráca s cieľom sprevádzať progresívnu hospodársku liberalizáciu zameria na zdokonaľovanie správy, predovšetkým vo verejnoprospešných a sociálnych službách, miestnej správe a na ústredných ministerstvách. Toto má dvojaký cieľ, zabezpečiť priaznivejšie prostredie pre súkromný sektor a zlepšovanie životných podmienok obyvateľstva. Podpora sa poskytne aj modernizácii bankového sektora,

— od roku 1993 je Európska únia najväčším a hlavným finančným partnerom Palestíny. Hlavným cieľom tejto spolupráce je podporovať palestínske hospodárstvo s cieľom znížiť jeho závislosť od Izraela rozvíjaním jeho produktívnej základne a uľahčovaním začlenenia sa do regionálneho a medzinárodného obchodu. Prioritami pre pomoc budú rekonštrukcia a obnova základnej infraštruktúry, ako aj podpora zakladaniu palestínskych inštitúcií a rozvoju súkromného sektora.

14. Program Turecka sa zameria na intervencie vzťahujúce sa, na jednej strane, na potrebnú zmenu hospodárstva, a na strane druhej, na podporu sociálnych služieb a životného prostredia a jeho hlavným cieľom bude podporovať založenie colnej únie. Prijmú sa teda opatrenia na podporu konkurencieschopnosti SME a na rozvoj správy prostredníctvom inštitucionálnej spolupráce. Naviac sa budú uskutočňovať projekty a programy v oblasti životného prostredia. Aktivity v sociálnych sektoroch sa zamerajú na potreby chudobných a na školstvo a zdravotníctvo.

Podpora prechodného obdobia hospodárstva

15. Partnerské krajiny v oblasti Stredozemného mora potrebujú pomoc na prípravu na voľný obchod so spoločenstvom a na zvýšenie životnej úrovne. Širším cieľom intervencií spoločenstva bude zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomík partnerov, s cieľom dosiahnuť udržateľný hospodársky rast, predovšetkým prostredníctvom zvýšeného vývozu.

S týmto cieľom sa pomoc poskytne v týchto oblastiach:

— vytváranie prostredia umožňujúceho posilnenie makroekonomického rámca a rozvoj právnych predpisov a inštitúcií potrebných na konkurencieschopnú trhovú ekonomiku, čo je nevyhnutným základom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Na tento účel sa budú podporovať štrukturálne zmeny v úzkej spolupráci s inštitúciami Bretton Woods' u tých partnerov, ktorí sú pripravení uskutočňovať potrebné reformy,

— vytváranie vhodného právneho a správneho rámca, ktorý je stabilný, spoľahlivý a v súlade s cieľmi partnerstva s krajinami okolo Stredozemného mora,

— uľahčovanie obchodu, vrátane pomoci v colnej oblasti a nepriamych daní, zosúladenia noriem a veterinárnych a fytosanitárnych predpisov, ako aj programov na podporu vývozu,

— zosúladenie právnych predpisov a noriem a posilnenie inštitúcií v oblasti životného prostredia,

— rozvoj finančného sektora prostredníctvom podpory na politickej úrovni a pomoc na posilnenie ústredných bánk s cieľom rozvíjať obchodné banky a rozširovať a prehlbovať finančné trhy; osobitná pozornosť sa bude venovať stimulácii domácich úspor a investícií, ako aj podporovaniu investovania do regiónu, predovšetkým európskeho. Osobitne dôležité je zlepšiť prístup k finančným službám, a to najmä pre súkromné malé a stredné podniky,

— zvýšenie výkonnosti podnikov, predovšetkým modernizáciou malých a stredných podnikov, ako aj podporovaním zakladania nových, s pomocou odborného poradenstva, školeniami a poskytovaním informácií,

— podniková spolupráca medzi európskymi spoločnosťami a spoločnosťami v krajinách okolo Stredozemného mora, predovšetkým malými a strednými podnikmi, napríklad prostredníctvom nadväzovania kontaktov, zakladania spoločných podnikov, udeľovaním licencií, koncesií, uzatváraním čiastkových zmlúv a špecializovanými strediskami služieb,

— podpora privatizácie s cieľom zabezpečiť účinný prevod vlastníctva, riadenia a kontroly na súkromný sektor,

— spolupráca v oblasti energií, dopravy, vodného hospodárstva a telekomunikácií týkajúca sa politiky, prepojení a vzájomnej súčinnosti infraštruktúry a sietí, zvyšovanie kvality a znižovanie ceny poskytovaných služieb, spolupráca v priemysle, vrátane priemyselných zón a rozvoj výskumu a technológií,

— podpora mikropodnikov s cieľom podporiť podnikateľov a pomáhať integrovať všetky časti spoločnosti do procesu hospodárskeho rastu,

— rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom zdokonaľovania riadenia, zamerania a kvality odbornej výchovy a zaškoľovania riadiacich pracovníkov,

— zdokonaľovanie inovačných systémov partnerov prostredníctvom zdokonalených kapacít rozvoja výskumu a technológií a podporovanie rozvoja vhodných vnútroštátnych inovačných politík.

Posilňovanie socioekonomickej rovnováhy

16. Na zníženie krátkodobých nákladov v prechodnom období hospodárstva a lepšiu prípravu spoločnosti na budúcnosť je dôležité predovšetkým to, aby tento proces sprevádzali príslušné opatrenia v oblasti sociálnej politiky.

— Rozvoj vidieka ostáva základnou stratégiou v boji proti chudobe a v predchádzaní rozširovaniu priepasti v oblasti blahobytu medzi vidieckym a mestským obyvateľstvom. Veľká časť obyvateľstva partnerov v oblasti Stredozemného mora ostáva z kultúrneho a hospodárskeho hľadiska pripútaná k vidieku. Zvýšený exodus smerom k mestským oblastiam by mohol mať zo sociálneho, politického a environmentálneho hľadiska závažné dôsledky. Zvyšujúca sa efektívnosť v poľnohospodárstve, ako aj rozvoj malých a veľmi malých podnikov zastávajú dôležitú rolu vo zvyšovaní životnej úrovne na vidieku. Cielené programy sú potrebné aj na riešenie základných potrieb, ako napr. základné zdravotnícke a vzdelávacie služby, zásobovanie vodou a odpadové hospodárstvo, ako aj energie.

— Osobitnú pozornosť treba venovať zachovaniu rovnováhy životného prostredia v partnerských krajinách prostredníctvom budovania kapacít v oblasti posudzovania životného prostredia, riadenia, právnych predpisov a presadzovania zákonnosti. Na pôžičky Európskej investičnej banky možno poskytnúť dotácie úrokových sadzieb na kompenzáciu nákladov na zlepšovanie životného prostredia pri environmentálnych projektoch.

— Treba podporovať programy, ktoré riešia zlepšovanie životných podmienok v mestských oblastiach, vrátane prípadného rozvoja sietí sociálneho zabezpečenia prostredníctvom proaktívnych politík zamestnanosti a opatrení zameraných proti chudobe. Môže to nadobúdať formu sociálneho fondu, ktorý podporuje zamestnanosť v znevýhodnených sociálnych sektoroch a podporuje aj cielené opatrenia v oblasti zdravotníctva a školstva. Pomoc možno poskytovať zostavovaniu sociálnej politiky, predovšetkým v zdravotníctve, poistení v nezamestnanosti a dôchodkových systémoch.

— Budú sa podporovať zlepšenia v sociálnej infraštruktúre a v poskytovaní sociálnych služieb. Základnú lekársku starostlivosť možno financovať ako súčasť strategického cieľa zameraného na znižovanie rastu populácie. V popredí bude aj podpora primeraného bývania.

— Podporované bude zdokonaľovanie poskytovania služieb v oblasti školstva a vzdelávania, predovšetkým týkajúceho sa základného školstva a odbornej výchovy dievčat a žien najmä vo vidieckych oblastiach.

— Treba prijať opatrenia na podporu a posilnenie spolupráce v oblasti rybolovu a udržateľného využívania morských zdrojov.

Rozvoj občianskej spoločnosti

17. Rozvoj občianskej spoločnosti sa bude podporovať prostredníctvom opatrení na podporu ľudských práv, demokratizácie a zákonnosti. Podpora týchto opatrení môže zahŕňať decentralizovanú spoluprácu. Bude sa stimulovať spolupráca v oblasti rozvoja výskumu a technológií, ako aj prenosu technológií, čo skontaktuje súkromných a verejných účastníkov. Podporovať sa budú kultúrne aktivity, ktoré podporia dialóg a výmenu medzi kultúrnymi združeniami a sieťami. Informačné a komunikačné aktivity v oblasti Stredozemného mora budú posilnené v rámci rozvoja skutočne informačnej spoločnosti krajín EÚ a krajín v oblasti Stredozemného mora. Treba podporovať sociálnych partnerov a nevládne organizácie, aby zastávali aktívnu rolu.

Smernice pre regionálny indikatívny program

18. Regionálna spolupráca bude doplnkom dvojstrannej spolupráce a bude riešiť tri hlavné oblasti partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora. Spomedzi aspektov a oblastí hospodárskeho a sociálneho rozvoja vhodných na finančnú podporu uvedenú v Barcelonskej deklarácii a v prílohe II k nariadeniu MEDA, určením hlavných snáh a tendencií súčasných regionálnych indikatívnych programov medzi spoločenstvom a jednotlivými partnermi v oblasti Stredozemného mora sú nasledujúce. Do úvahy sa bude brať dosiahnutý pokrok na stretnutiach organizovaných medzi ministrami v kontexte logického vyústenia barcelonskej konferencie. Celkovým cieľom bude podporiť lepšie vzájomné pochopenie partnerov prostredníctvom zvýšeného chápania regionálnych problémov v politickej, hospodárskej, sociálnej a kultúrnej oblasti, uľahčovanie výmeny tých najlepších skúseností, odovzdávanie know-how a podpora projektov spoločného záujmu. Naviac Európska únia bude naďalej poskytovať podporu mierovému procesu na Blízkom východe.

19. Tak ako v prípade dvojstranných programov v politickej oblasti prostredníctvom opatrení patriacich do rámca nariadenia MEDA možno poskytovať podporu:

— rozvoju demokracie a rešpektovaniu ľudských práv,

— zvyšovaniu transparentnosti a účinnosti vládnych inštitúcií,

— budovaniu dôvery, aby sa posilnila stabilita v regióne.

20. V hospodárskej a finančnej oblasti sa pomoc bude poskytovať na prípravu v oblasti voľného obchodu podporovaním konkurencieschopnosti a uľahčovaním prechodného obdobia hospodárstva predovšetkým v oblasti colných predpisov, pravidiel o pôvode, štatistiky, noriem a veterinárnych a fytosanitárnych predpisov, ako aj v bankovníctve a na burze cenných papierov.

Príslušné opatrenia sa prijmú v oblasti dopravy, energií (energetické fórum krajín EÚ a oblasti Stredozemného mora bude pôsobiť ako koordinačný nástroj), telekomunikácií a informačných technológií, regionálnej spolupráce, cestovného ruchu, životného prostredia, vedy a techniky, vodného hospodárstva a rybolovu. Podporovať sa bude aj budovanie kontaktov medzi strediskami výskumu a vývoja a hospodárskymi operátormi na uľahčenie prenosu know-how a rozvoj spoločných podnikov a podnikateľských príležitostí.

21. V sociálnej a kultúrnej sfére, decentralizované programy výmen medzi občianskymi spoločnosťami Európskej únie a partnermi z krajín v oblasti Stredozemného mora budú uskutočňované v akademickej oblasti, v oblasti médií, miestnych správ, technológií a v iných oblastiach vzájomného záujmu.

Prijaté budú ďalšie opatrenia, ako sú dialógy, projekty spoločného záujmu alebo nadväzovanie kontaktov, ako je uvedené v rámci partnerstva krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora, na podporu miestnych správ, kultúrneho dialógu, médií, výmeny mládeže, výmeny v rámci občianskej spoločnosti. Výskum a vývoj technológií, presun technológií, informačné a komunikačné aktivity budú posilnené prostredníctvom využitia moderných informačných technológií.

Napokon, technickú pomoc možno poskytovať na boj proti drogám, terorizmu a medzinárodnému zločinu. Jednotlivé opatrenia by mohli riešiť výmenu informácií a skúseností, kompatibilitu údajov a posilňovanie právnych systémov.

Pravidelné skúmanie a hodnotenie ex-post

22. Komisia bude venovať maximálnu pozornosť dôslednému riadeniu dvojstranných a regionálnych indikatívnych programov a individuálnym projektom a programom, ktoré sa budú prostredníctvom týchto programov financovať. Budú podliehať pravidelnému preverovaniu a hodnoteniu ex-post. Takéto analýzy budú zahŕňať posúdenie miery, do akej boli konkrétne ciele uskutočnené, ekonomickú uskutočniteľnosť a nákladovú efektívnosť rozličných aktivít, ako aj ich prispenie k celkovému partnerstvu krajín EÚ s krajinami okolo Stredozemného mora. Osobitná pozornosť sa bude venovať spôsobu, akým indikatívne programy a projekty riešia kľúčové otázky stanovené v týchto smerniciach. O výsledky týchto analýz sa podelia členské štáty.